2010-30-RE

CAUSA 2010-30-RE

Número de registre 406-2010. Recurs d'empara

AUTE DEL 8 DE NOVEMBRE DEL 2010

_____

BOPA núm. 65, del 17 de novembre del 2010

En nom del Poble Andorrà;

El Tribunal Constitucional;

Atès l'escrit presentat i registrat al Tribunal Constitucional, el 10 de setembre del 2010, per la representació processal dels Srs. Santiago David Palmero Martin, Andres Rodriguez Perez i Javier Ibañez Puertas, de l'empresa RMD KWIKFORM IBERICA, SA i de la companyia d'assegurances d'aquesta empresa, HDI SEGUROS, mitjançant el qual interposa recurs d'empara contra l'aute del 4 d'agost del 2010, dictat per la Secció d'Instrucció de la Batllia, per una presumpta vulneració del dret a la jurisdicció, reconegut a l'article 10 de la Constitució en relació amb els drets a la defensa i a l'assistència tècnica d'un lletrat, així com del dret a un procés degut i, atès que demana al Tribunal Constitucional que atorgui l'empara sol·licitada, que declari infringits els drets fonamentals esmentats "i s'adoptin les mesures per tal de fer cessar la vulneració, en la mesura del possible, i s'adoptin també les mesures per a reposar, també en la mesura del possible, els referits drets fonamentals dels recurrents, tot el que s'obtindrà, si es declara, mitjançant la corresponent sentència, **la segregació de totes les diligències, tant policials com les declaracions davant la Batllia de 15 de desembre de 2009 i 17 de febrer de 2010**";

Vista la Constitució, especialment els articles 10, 41, 88 i 98 c);

Vista la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, especialment el títol IV, capítol sisè;

Vist l'informe del Ministeri Fiscal de l'1 d'octubre del 2010;

Escoltat l'informe del magistrat ponent, Sr. Carles Viver Pi-Sunyer;

Antecedents

Primer

En el marc de les actuacions TC-030-3/10 (accident del Túnel dels Dos Valires), la representació processal dels Srs. Santiago David Palmero Martin, Andres Rodriguez Perez i Javier Ibañez Puertas, de l'empresa RMD KWIKFORM IBERICA, SA i de la companyia d'assegurances d'aquesta empresa, HDI SEGUROS, va presentar un incident de nul·litat d'actuacions en què es demanava la nul·litat de totes les declaracions practicades davant el Servei de Policia i la Batllia, per haver estat interrogats de forma acusatòria sense l'assistència d'un advocat, cosa que hauria vulnerat l'article 10.2 de la Constitució. Aquesta part, demanava, per consegüent, la nul·litat de totes les actuacions realitzades en el marc del sumari fins a la data, inclosa la pericial efectuada pels experts nomenats per la batlle.

Segon

El 4 d'agost del 2010, la Secció d'Instrucció de la Batllia va decidir declarar, en primer lloc, que el recurs era inadmissible per raons processals, ja que havia estat interposat fora del termini legalment previst, sense perjudici que es poguessin efectuar altres accions d'impugnació durant el procés. En segon lloc, quant al fons, va considerar que no s'havia produït cap vulneració dels drets fonamentals dels Srs. Santiago David Palmero Martin, Andres Rodriguez Perez i Javier Ibañez Puertas.

Tercer

El 10 de setembre del 2010, la representació processal dels Srs. Santiago David Palmero Martin, Andres Rodriguez Perez i Javier Ibañez Puertas, de l'empresa RMD KWIKFORM IBERICA, SA i de

la companyia d'assegurances d'aquesta empresa, HDI SEGUROS, va presentar un recurs d'empara en què manifesta que en la instrucció del sumari s'ha produït la vulneració del dret a la jurisdicció en relació amb els drets a la defensa, a l'assistència tècnica d'un advocat i a un procés degut, reconeguts a l'article 10 de la Constitució.

Efectivament, prèviament a la providència del 28 de maig del 2010 en què se'ls convoca en qualitat d'imputats i de responsables civils, els recurrents van efectuar diverses declaracions davant el Servei de Policia i davant la Batllia sense l'assistència lletrada i sense tenir coneixement de les actuacions adoptades en la instrucció. En algunes d'aquestes declaracions, el to emprat pels perits judicials era força acusatori i incriminatori.

Així mateix, aquesta part qüestiona el fet que no es coneguin els motius pels quals el perit, Sr. Luis Moya Ferrer va ser revocat, i considera que això fa dubtar de la seva neutralitat i imparcialitat. En aquest cas, totes les actuacions efectuades quedarien viciades de plena nul·litat.

D'altra banda, pel que fa a la prescripció del termini de presentació de l'incident de nul·litat d'actuacions, aquesta part la considera totalment improcedent davant el manteniment i la continuïtat dels efectes causats per la vulneració de l'omissió de l'assistència lletrada en les declaracions efectuades.

Per acabar, demana al Tribunal Constitucional que atorgui l'empara sol·licitada, que declari infringits els drets fonamentals esmentats "i s'adoptin les mesures per tal de fer cessar la vulneració, en la mesura del possible, i s'adoptin també les mesures per a reposar, també en la mesura del possible, els referits drets fonamentals dels recurrents, tot el que s'obtindrà, si es declara, mitjançant la corresponent sentència, **la segregació de totes les diligències, tant policials com les declaracions davant la Batllia de 15 de desembre de 2009 i 17 de febrer de 2010**".

Quart

L'1 d'octubre del 2010, el Ministeri Fiscal va presentar un informe en què s'oposava a l'admissió a tràmit d'aquest recurs d'empara per considerar extemporània la interposició de l'incident de nul·litat d'actuacions i, subsidiàriament, perquè de la lectura de les resolucions recorregudes es desprèn una fonamentació jurídica i no arbitrària i, per tant, no hi ha la vulneració de cap dels drets recollits a l'article 10 de la Constitució.

Quant a la inadmissibilitat de l'incident de nul·litat d'actuacions per extemporaneïtat, el Ministeri

Fiscal considera que el termini d'interposició previst a l'article 18.3 de la Llei de modificació de la Llei transitòria de procediments judicials és de 15 dies naturals, termini a bastament exhaurit fins i tot encara que es consideri que la data de l'inici del seu còmput sigui el 23 de febrer del 2010, data d'una acta notarial efectuada a Madrid en lloc de les dates efectives de les declaracions davant el Servei de Policia (desembre del 2009).

De manera subsidiària, el Ministeri Fiscal analitza els arguments de fons del recurs: pel que fa a les declaracions efectuades davant el Servei de Policia i davant la Batllia, sense una assistència lletrada, considera que es tracta, en el marc de l'article 30 del Codi de procediment penal, de recollir elements de fet concrets i/o tècnics per tal que els perits puguin adjuntar aquestes precisions a les constatacions efectuades sobre els llocs dels fets per reconstituir el sinistre.

Pel que fa a l'al·legació segons la qual la revocació del perit, Sr. Luis Moya Ferrer, provocaria l'anul·lació de les declaracions realitzades fins aquell moment, considera que la part recurrent fa una confusió entre els actes d'investigació per entendre els fets que van conduir a l'accident, com són els actes pericials o les declaracions dels testimonis, i les vulneracions de drets preteses. En el mateix sentit, destaca que constituir un equip de perits que sigui competent i compatible és un escull que ha de ser superat pel batlle instructor, i, els arguments de la part recurrent en relació amb aquest punt no tenen cap altre sentit que posar pals a les rodes a la investigació.

El Ministeri Fiscal estima que no s'ha limitat el dret a la defensa, ni el dret a la jurisdicció per part de les resolucions dictades pel batlle instructor ja que donen una resposta a totes les al·legacions de la part recurrent i motiven les decisions que adopten, fonamentant-les en l'ordenament jurídic andorrà.

A més, destaca que aquesta part tindrà la possibilitat d'aportar totes les proves que consideri escaients per a la seva defensa davant les jurisdiccions competents.

Així doncs, el Ministeri Fiscal sol·licita la desestimació del recurs d'empara 2010-30-RE.

Fonaments jurídics

Primer

Com s'ha exposat amb deteniment en els antecedents, els recurrents en empara al·leguen que

l'aute del 4 d'agost del 2010, dictat per la Batllia ha vulnerat els seus drets a la jurisdicció, a la defensa, a l'assistència tècnica d'un lletrat i al procés degut en la mesura en què inadmet per extemporani l'incident de nul·litat d'actuacions que van promoure i, molt especialment, en la mesura en què en les declaracions que van realitzar en qualitat de testimonis no van gaudir d'una assistència tècnica lletrada malgrat el caràcter incriminatori i inculpatori dels interrogatoris practicats pel Servei de Policia i per la Batllia. Al·leguen que la Batllia havia d'haver aplicat amb anterioritat l'article 30 del Codi de procediment penal que estableix que "Si de la declaració en resulten indicis de participació delictiva del testimoni en el delicte investigat o en un altre, s'ha d'aturar immediatament la declaració i procedir de la forma prevista a l'article 24 i següents del present Codi".

En el recurs d'empara també es denuncia que l'aute no dóna resposta a la qüestió relativa a l'activitat duta a terme pel perit, Sr. Luis Moya Ferrer, i als motius que van portar a la Batllia a la revocació del seu nomenament.

Segon

Aquesta darrera al·legació s'ha d'inadmetre d'entrada, ja que no va ser objecte de l'incident de nul·litat d'actuacions i, per tant, l'òrgan judicial no es va poder pronunciar sobre aquesta petició, respecte de la qual, en conseqüència, no s'ha esgotat la via judicial prèvia exigida per l'article 94.2 de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional.

Tampoc cal entrar a analitzar les vulneracions que s'imputen a la inadmissió de l'incident de nul·litat esmentat, ja que l'aute recorregut, després de fer aquesta declaració d'inadmissió, entra a enjudiciar el fons de la qüestió platejada i dóna resposta a totes les pretensions i al·legacions formulades pels recurrents.

Tercer

La primera de les al·legacions de fons, que sosté que els testimonis tenien que haver tingut assistència lletrada, atès el caràcter incriminatori dels interrogatoris, analitzada com una pretensió autònoma, no pot prosperar. És clar que els testimonis, sigui quin sigui el contingut de l'interrogatori, no tenen un dret constitucional a l'assistència lletrada. En canvi, allò que també és clar és que un retard abusiu en la conversió d'un testimoni en inculpat –retard abusiu que, en aquest cas sí, es podria posar de manifest entre d'altres en el contingut dels interrogatoris-, podria en hipòtesi vulnerar els drets a un procés degut i a la defensa.

Tanmateix, també és clar que la decisió sobre l'existència d'indicis suficients per inculpar a una persona correspon en exclusiva als tribunals ordinaris i només adquireix relleu constitucional legitimador de la intervenció d'aquest Tribunal Constitucional a través del recurs d'empara, quan la decisió dels tribunals ordinaris és immotivada, és fruit d'un error material patent o és irraonable des de la perspectiva lògica o jurídica.

Quart

Doncs bé, cap d'aquestes tatxes es poden fer a l'aute recorregut, ja que la seva motivació és més que suficient; no s'al·lega per part dels recurrents, ni és fàcilment detectable, cap error material i, finalment, tampoc es pot considerar lògicament o jurídicament irraonable la decisió d'inculpar els testimonis en el moment en què es va fer, tot valorant com a dada coadjuvant per arribar a aquesta conclusió que els interrogatoris no encobrien una inculpació de fet.

Finalment, cal tenir en compte, també en aquest cas, que el procediment es troba encara en la fase sumarial i els recurrents poden defensar els seus drets i interessos en altres fases del procediment i els tribunals encarregats d'enjudiciar el cas tenen plena llibertat per valorar les declaracions efectuades pels testimonis convertits més endavant en inculpats.

Per tot el que s'ha exposat,

El Tribunal Constitucional del Principat d'Andorra,

DECIDEIX:

Primer

No admetre a tràmit el recurs d'empara 2010-30-RE, interposat per la representació processal dels Srs. Santiago David Palmero Martin, Andres Rodriguez Perez i Javier Ibañez Puertas, de l'empresa RMD KWIKFORM IBERICA, SA i de la companyia d'assegurances d'aquesta empresa, HDI SEGUROS, contra l'aute del 4 d'agost del 2010, dictat per la Secció d'Instrucció de la Batllia.

Segon

Notificar aquest aute a la representació processal dels recurrents, al president de la Batllia i al Ministeri Fiscal.

Tercer

Publicar aquest aute, d'acord amb el que disposa l'article 5 de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, al Butlletí Oficial del Principat d'Andorra.

Acordat a Andorra la Vella, el 8 de novembre del 2010.

Pierre Subra de Bieusses Juan A. Ortega Díaz-Ambrona

President

Vicepresident

Didier Maus

Carles Viver Pi-Sunyer

Magistrat

Magistrat